

Wasteland with elephant, 2015.

HEMMLÖS

Den brittiske fotografen **NICK BRANDT** ser förfärat på när den östafrikanska savannen invaderas av människan. Där elefanter, giraffer och lejon alldeles nyss strövade omkring finns i dag fabriker, stenbrott och soptippar. Nu visas hans alarmerande bilder på Fotografiska.

FOTO NICK BRANDT TEXT TOMAS DUR FLÄCKMAN

VILDDJURET SOM SPOKE

För inte så länge sedan var detta Lejonriket, nu är det ett smutsigt, larmande stenbrott.

Genom att placera förstoringar av sina djurporträtt på platser som nu har tagits över av människan vill Nick Brandt slå larm om att de vilda djurens habitat håller på att försvinna: "Min idé var att djuren skulle framträda som spöken i landskapet."

Brandt lade ner stort arbete på att få printarna att passa in så naturligt som möjligt i miljöerna. Här har han till exempel lyckats perfekt med horisonten.

(*Quarry with lion, 2014*)

I VÄNTAN PÅ DE RÄTTA MOLNEN

Miljöerna där fotograferingarna gjordes var på vissa ställen så nedsmutsade att Brandts medarbetare drabbades av lungproblem, infektioner och näsblod.

Fotosessionerna kunde vara mycket tålamodsprövande. Till exempel blev resultatet inte bra om bilderna togs i solsken. Teamet fick ibland ägna mycket tid åt att vänta in rätt slags moln – det Nick Brandt kallar *Scandinavian clouds*.

(*Factory with rhino*, 2014)

DEN MODERNA MISÄREN

Hemlösa, sysslösa, övergivna, limsniffande barn under en viadukt i utkanten av Nairobi, Kenya. En del är så unga som sex sju år.

"Det är inte bara djuren som drabbas när naturen förstörs", skriver Nick Brandt. "Även de fattiga är offer."

Brandt är djupt fascinerad av den lille pojken som under fotograferingen klev in i bilden för att häpet stirra på de stora djuren – han har förstås aldrig sett en vild elefant.

(Underpass with elephants [lean back, your life is in track], 2015)

”D

u kommer väl ihåg att ta några 'bakom scenen'-bilder”, sa fotografen Nick Brandts fru Orla strax innan Nick åkte i väg till Afrika för att under tre månader realisera sitt senaste, storslagna projekt.

– Bakom scenen-bilder? Varför då? undrade Nick.

– Ingen kommer att tro på att det är på riktigt annars. Folk kommer att säga att du har gjort bilderna i datorn, sa hustrun.

SEDAN ÅR 2000 har Brandt dokumenterat Östafrikas natur och djurliv i magnifika svartvita bilder. Han har blivit berömd för sina porträtt av elefanter,

lejon, giraffer, bufflar och andra stora djur från savannen.

Nick Brandt säger att han vill fotografera djur på samma sätt som man fotograferar människor. Se individen, fånga det unika. Han vill inte plåta ”ett lejon”, han vill plåta *det här lejonet!*

Och då måste man komma nära. Man kan inte skildra en individ om man står hundra meter bort med ett teleobjektiv, har han sagt.

Men hur kommer man dessa potentiellt farliga djur inpå livet?

– Tålmod, svarar han kort i telefon från hemmet i södra Kalifornien.

Nick Brandt är född och upp vuxen i England. Han utbildade sig inom konst och film och flyttade 1992 till USA där han inledde en framgångsrik karriär som regissör av rockvideor. Han jobbade bland annat med superstjärnor

som Michael Jackson, Moby och XTC. Det var när videon till Michael Jacksons låt *Earth Song* skulle spelas in 1995, som Nick kom till Östafrika för första gången. Han blev genast förälskad i naturen och djurlivet, men insåg samtidigt att det här är en värld som är hotad. Han bestämde sig för att dokumentera den, innan det är för sent. Ganska snart bytte han från film till fotografi.

– Som fotograf har du mycket större kontroll över ditt arbete än som filmare.

Under åren 2000–2013 arbetade han på en trilogi fotoprojekt om djurlivet i Tanzania och Kenya. Han ville distansera sig från den fixering vid action och drama som han menar präglar många naturdokumentärer. I stället ville han fånga djuren ”*in the state of Being*” – mitt i Varandet. I den tredje boken tar han upp de fruktansvärda följderna av den utbredda tjuvjakten.

I SIN SENASTE utställning *Inherit the Dust* – som nu visas på Fotografiska i Stockholm – riktar Nick Brandt sitt kameraobjektiv mot en fråga som ter sig allt mer akut. På grund av mänsklig påverkan – urbanisering, infrastruktur, industrialisering med medföljande miljöförstöring – krymper de vilda djurens områden, *habitat*, för varje dag. På delar av de enorma savanner där vilda djur strövade omkring för bara några år sedan, finns nu fabriksområden, soptippar, motorvägar och stenbrott.

Brandt fick idén att ta några av sina djurporträtt, göra jättelika förstoringar av dem, så att de avbildade djuren framträder i naturlig storlek, och placera dessa i miljöer som alldeles nyss var vildmark, men som nu är övertagna av människan.

– Naturligtvis har folk i de här länderna rätt till utveckling och ekonomisk tillväxt, men till vilket pris? Vad som händer just nu är ekonomisk kolonisation, säger Nick Brandt.

Många av industrierna ägs av utländska företag, och eventuella vinster stannar inte i Afrika.

Brandt ser däremot stora, och sunda, tillväxtpotentialer för ekoturismen, men det bygger förstås på att djuren får leva och ha kvar sina habitat. Han hänvisar till beräkningar som säger att en

elefant som dödas av en tjuvskytt är värd motsvarande 160 000 kronor – pengar som inte heller stannar i området – medan en elefant som får leva bidrar med 80 gånger så mycket under sin livstid, via ekoturism.

TJUJVAKT HAR LÅNGE varit ett alarmerande hot mot djurlivet i Östafrika. Efterfrågan, framför allt i Asien, på elefantbetar, troféer och andra djurdelar är stor.

Nick Brandt har därför, tillsammans med en kompanjon, startat Big Life Foundation, en organisation som bland annat har anställt 300 rangers – ett slags tillsyningsmän – som patrullerar savannerna för att upptäcka och rapportera tjuvjägare. 300 rangers är lite med tanke på den stora areal som ska övervakas, medger Nick Brandt. Men listigt nog anställer Big Life bara folk från trakten, och varje ranger har släkt och vänner som också ser och hör ...

– Det är mycket viktigt att få lokalsamhällena att inse betydelsen och vinsten av att bevara djurlivet, säger han.

Som om inte rå kapitalism och cynisk tjuvjakt vore nog, finns ett tredje allvarligt hot mot djurlivet i Östafrika: den globala uppvärmningen. Nick Brandt är mycket kritisk till den rika världens användning av fossila bränslen och framför allt USA:s förnekande av människans roll i sammanhanget.

– Det är så otroligt själviskt. Jag tvekar inte att kalla oljebolagen för terrorister, säger han.

Är du pessimist?

– Ja. Men att ge upp är inte acceptabelt. Att vara arg och passiv leder ingen vart. Bättre att vara arg och göra någonting. ■

NAMN: Nick Brandt.

ÅLDER: 50 år.

BOR: ”I bergen i utkanten av Los Angeles.”

FAMILJ: Gift med Orla Brady, irländsk skådis.

AKTUELL: Med utställningen *Inherit the Dust* som visas på Fotografiska i Stockholm fram till den 11 september. Bilderna finns också i en magnifik fotobok med texter av Brandt.

LAGARBETE
Upp till 20 lokala arbetare krävdes för att få de gigantiska printarna på plats. Jobbet var tungt och utfördes ibland i nästan 40-gradig hetta.

